

Szerkesztési iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-és szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre — — — — 24 kor
Félévre — — — — 12 .
Negyedévre — — — — 6 .
Egy hóra — — — — 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1906.

XXXV. évfolyam. 196. szám.

Szerda, augusztus 29.

Az iskolaév küszöbén.

— augusztus 29.

Az iskolaév küszöbén állunk ismét s két nap múlva megkezdődnek a beiratások.

Az elkövetkező iskolaévvál természetesen újból és újból megindulnak a szülőknél a fejtörések, hogy minő pályát választanak fiaiknak.

A legkinosabb váluton vannak kétségtelenül a szülők. Azonban, ha csak némileg is emancipálnak magukat az elfogultság és előítéletek alól, sokkal könnyebb volna a helyzetük.

Sajnos, a legtöbb szülő elfogult gyermekével szemben. Lángészt lát a leggyengébb koponyában is. Okolja a tanítót, a rendszert, az államot, mindenkit, csak a fiát nem, ha ez nem halad eléggé az iskolában. De azért tovább járhatja; az a húsága, hogy fiából ügyvédet, doktort, tanárt vagy papot nevel, vakká teszi és csak, amikor a fiu félton fennakad, látja be, hogy hibásan cselekedett. De ekkor sem tér meg, hanem a félig tanult fiúnak hivatalt keres. Felhasznál minden befolyást, összeköttetést, atyafiságot és végre sikerül a pályavesztett fiút, mint díjnokot valami hivatalba beleszorítani, hol holta napjáig körmölhet és másolhat mint díjnok, mert ahhoz, hogy előbbre haladjon, nincs elég képessége, tudása.

De még szerencsétlenebb gyakran az, aki végig küzdött az összes iskolákat, megszerezte az oklevelet ahhoz, hogy ügyvéd vagy orvos legyen, de ez a sok fáradsággal, meg elég költséggel megszerzett oklevél nem biztosít neki még száraz kenyeret sem. Csak a multkoriban hoztuk annak az aradi tanárnak az esetét, aki oklevelével végtére is fodrásznak állott be.

Sajnos azonban, ilyen talpraesett gondolkozású emberek nagyon kevesen vannak

s mindegyik éhező diplomás ismét csak hivatal után áhítozik, de legtöbbször ahhoz is alig jut, mert elvégre a hivatalok száma sem végtelen. Rettenetes nagy baj az, hogy nálunk amugy is tulsok a hivatalnok.

Az ipar és kereskedelem még mindig lenézett. Az apa, aki orvost vagy ügyvédet akar fiából faragni, azzal fenyegeti, hogy inasnak adja, ha nem tanul jól. Ezért aztán az ipari és kereskedelmi pályára jobbra olyanok jutnak, akik vagy nem tudnak tanulni, vagy nagyon szegények, vagy nem tanulnak, mert nincs ehhez képességük. Mindkettő nagy baj és ismét csak növeli a pályavesztett egyének számát. Azokból a szegény fiukból, akik azért léptek az ipari és kereskedelmi pályára, mert nincs módjukban más elérni, nagy szegénységük miatt ritkán válik önálló mester vagy kereskedő. Ezek örökös segédek maradnak, vagy pedig beleunva a munkaviszonyba, szintén más pályára tolongnak. Vasuti kalauzok, villamos vasúvezetők, hivatalosok stb. lesznek.

Jobbmódu szülők, vagy legalább azok, akik oly viszonyok között vannak, hogy gyermekeiket képesek iskoláztatni, csak ritkán engedik a fiukat az iparos pályára. Pedig éppen ezekre volna itt szükség. Ha a szülők azt a pénzt, amibe a legtöbb esetben sikertelen tanítás kerül, évről-évre eltennék a fiak számára, akkor ebből oly töké gyűlne össze, ami untig elég volna arra, hogy fiuk, aki valami mesterseget tanult, ebből a pénzből önállóvá legyen, míg a tudományos pályán jobbra elzúlik és szerencsétlen irkász lesz belőle.

Panaszkodnak, hogy az iparosoknak és kereskedőknek is rossz a sora mostanában. Itt is jobbra túllengés van és ez a pálya sem ad kenyeret. Van a dologban valami. Mostanában igen rosszak a viszonyok és a szertelen szaporodást egyik ág

sem bírja el. Csakhogy ennek is van orvossága. Ez az orvosság pedig abból áll, hogy igyekezzünk a magyar piacot teljesen a magyar iparnak és kereskedelemnek meghódítani.

Most az iskolaév küszöbén megint csak nem lehet eléggé hangoztatni az ipari és kereskedelmi pálya nagy és előnyös szerepét nemcsak a közeljövő, de már a jelen életviszonyok között is. Nincsen egyetlen egy életpálya sem, amely nagyobb tiszteletet érdemelne, amely különb volna, mint a becsületes, tisztas iparos és kereskedő pályája. Elérkezett tehát az ideje, hogy a vagyonosabb szülők is adják gyermekeiket erre a pályára, csak úgy, mint a külföldön mindenütt, ahol nem „urnak“ nevelik a gyermekeket, mint nálunk, hanem az élet viharaira edzett kenyérkeresőknek.

A gazdasági bajok orvoslása.

— Indítvány a törvényhatósági bizottsághoz. —

(Folytatás.)

A termelés költségessége egyrészt, a termékek csekély ára másrészt csak annyi jövedelmet juttatott a gazdáknak, hogy nagynehezen bírtak eleget tenni állami és egyéb kötelezettségüknek, de lehetetlenné tették azt, hogy munkásaiknak sok esetben méltányos követelését is teljesíthessék és teljesen kizárták még lehetőségét is annak, hogy oly jövedelmet szerezzenek, melyből forgalmi tőkét alapíthassanak, hogy termelésüket ipari uton maguk dolgozthassák fel és hogy Magyarország nyers termékeit ne legyen kénytelen Oroszországba, Ausztriába, hogy onnan ismét ipari uton feldolgozva, drága pénzen visszazabozni.

A veszteség ebből kifolyólag kétszeres: Oroszországba és drágán visszazabozni.

Az árkülönbség, amelyet a gazda terményért kap és az, amelyet a fogyasztó ugyanazon terményért fizet, óriási.

Mi következik ebből? Az, hogy a nagy árkülönbség a közvetítő zsebében marad.

Miért ne maradjon meg ez a haszon a termelő kisgazda zsebében? Miért ne tegye ke-

A „TORONTÁL“ tarcája.

Néhány nap a Tátrában.

— A „Torontál“ eredeti tarcája. —

Sokszor bámulom azt a szeretetet, melyvel külföldi uti levelekben a legigénytelenebb vidékekről s a legcsekélyebb fontosságú történelmi helyekről írnak. Pedig ha a németet Weimár vidéke különösen azért érdekli, mert Goethe itt élt és erről a vidékről vette az inspirációt számtalan költeményéhez, akkor nekem Salgó-Tarján táján, (megadván a nagy köszönbányának azt a tiszteletet, mely joggal megilleti) szabad a távolban kéklő Tarján-hegyre pillantva, melyen ma is ott láthatók a Salgó-vár romjai, Petőfi Sándor „Salgó“ című balladájára gondolnom, mely semmivel sem kevésbé szép, mint a nagy német költő balladája. S ha annyi ezer és ezer ember csak azért vágyik a Rajna vidékére, mert ott a Loreley-szikla látható, melyet Heine megénekelt, nos hát akkor nekünk magyaroknak minél többször kell a „zordon Kárpátok“ közé mennünk: hadd állapítsuk meg, csodáljunk vagy szeretnünk kelle a fenyesekkel vadregényes tájat, mely sohasem bírta a legnagyobb magyar költő rokonszenvét.

De hol maradnának a külföldi történelmi példák, ha párhuzamot kezdenék vonni egy-egy külföldi turista ut és a budapest—tátrai utazás között. Bizony hamar megelégedezik az ember azokról a történelmi helyekről, melyekről ifju korában tanult, s ha a hely, meg az esemény meg is maradt emlékében, de arról régen

megfeledkezett, hogy hol fekszik egy-egy híres vár, egy-egy nevezetes csatater vagy országgyűlési színhely. Pedig aki Budapestről elmegy a Tátrába, annak olyan bőven van ezekben része, hogy alig győzi figyelemmel kíséreni. A mi uti írónk azonban erre nem érnek rá. Ők felfedezik Angliát vagy Bayreuthot, szellemes croquisokat írnak a fürdőletről, feldolgozzák néha a fürdői pikantériákat, de ki olvas arról, hogy ennek vagy annak a vidéknek mi köze a magyar történelemhez vagy a magyar költészethez? Ezek „elavult“ dolgok, melyek állítólag senkit sem érdekelnek s talán innen van az, hogy a minap egy smockingos table d'otellovagról kitént, hogy a Tátráról csak annyit tud, hogy erre van a dobsinai jégbarlang, meg a — Grand Hotel Lomnic. Honnan is tudná szegény, mikor senki se beszél másról, hanem az a „chic“, hogy este Budapesten befeküdjünk egy hálókocsiba, reggel pedig Poprádon vagy Csorbán ébredjünk, ahonnan aztán elvisz a kényelmes kocsí, mellözésével mindennemű „nagyképűsködésnek“ (igy hívják azt, ha valaki mással is törődik, mint a komfórral) a pazar kényelemmel berendezett svájci szállókba.

Pedig az a jó ur, kit a külföldön módfelett érdekel a waterloói ütközet színhelye, elhalad Isaszeg mellett, anélkül, hogy sejtene, mi játszódott le itt 1849-ben. Rákos, Hatvan, Onód is utba esnek, ki törődik azzal, hogy itt országgyűlés volt? Hát a kápolnai ütközet, Windischgrätz és Dembinsky mérkőzéséhez van-e némi közünk? Hány pontját a Rajnának nézzük mi áhitattal,

mert hát ott teremt a híres rajnai bor? Pedig a tohaji hegy is látható errefelé, melynek a bora semmivel sem kevésbé híres. S Bácsa vidékén ott van a nagydai fensík Hiszen ehhez a vidékhez fűződik Arany János egyik legsikerültebb alkotása, a „Nagydai cigányok“. Jobbizu költeményt a világirodalomban is keveset találunk, mégis hány magyar embert érdekelnek közelebbi részletei? És mennyivel több magyar ember látta a kölni vagy a milánói dómot, aki sohasem állt meg Kassán, hogy megnézzze a legszebb magyar templomot, melyről akárhány külföldi esztétikus az elragadtatás hangján írt. Hiszen Tirol és Karinthia völgyei gyönyörűek, de a Hernád völgyét bátran melléjük teherjük. Pedig itt is éjjel robog a gyorsvonat s a pesti turista ilyenkor a legszebb zsur-hódításáról álmodik. És mennyi történelmi érdekesség fűződik ehhez a vidékhez is! Ott láthatók a Szepesvár romjai s kinek ne jutna eszébe a tatárok, Csák Máté, Giskra, a Hunyadyak, Zápolya, Thurzó, Csáky története s a branyiskói hegyről Guyon győzelme 49-ben. Bánatos vagy örvendős lapjai ezek a magyar történelemnek, de minden körülmények között érdekesek s bizonyára méltók arra, hogy a vándor, akármiyen modern is legyen, foglalkozzék és elgondolkozzék rajtuk, ha erre jár. Ennél szebb és érdekesebb olvasmányt aligha talál . . .

Hogy Óátrafüred mennyire megváltozott 16 év alatt, arról talán felesleges is írni. Mintha minden új volna itt azóta, hogy utójára jártam a Tátrában. A régi nyaralók közül csak a primitív svájci házak állanak, a jobbak közül az egyetlen

tővé a kisgazdának azt, hogy munkáit is jobban fizethesse és ő is kikeményen az adósságok és anyagi gondok tömkelegéből? Ezzel az állam is nyer és a nemzeti vagyon is óriásilag emelkedik. Az ország $\frac{2}{3}$ -ánál több lakosa a földbirtokból él és a szövetkezés által ipari uton feldolgozott terméskből kifolyó haszon nem 30-40 spekuláns (köztük számos külföldi) zsebébe vándorol indokatlanul a börze spekuláció és a termelőt és fogyasztót lezsaroló közvetítés útján, hanem a 13 millió ember között oszlanék meg és ez kiszámíthatatlan előnye az államnak.

C-ak hogy! Magyarországon a földbirtokosság szervezetlensége éppoly baj, mint a fogyasztók szervezetlensége és ezt használják ki a közvetítő kereskedők. És ennek következménye az, hogy termőföldükből ezer és ezer hold jön idegen kézbe, idegen befolyás alá, mert Magyarország népe a földet pénzhiánya, súlyos és mindig súlyosbodó anyagi helyzete miatt megtartani nem tudja és a nemzeti vagyon mindjobban külföldi pénzcsoportok kezébe jut.

A tönkre jutott magyarok pedig évenként százakkal vándorolnak ki Amerikába, hogy ott nyomorultul elvesszenek. Ennek vége pedig a magyar faj anyagi bukása és hogy ebből mi következik, azt könnyű belátni: Magyarország bukása.

Ez pedig nem tuzás, hanem csak a tényekből, a gazdasági erő napról-napra való hanyatlásából szigorúan következtetett bizonyos jövő.

Ezen segíteni az állami közraktárházak és megyéenként szervezett földbirtokosok szövetkezetei termékeik ipari uton való feldolgozására van hivatva.

Közraktárházakat kell építenünk a termés elraktározására. Az államnak ezen ott a gazdák által elhelyezett termésre olcsó előleget kell adnia a gazdáknak, hogy adójukat és más függő adósságaikat kifizethessék.

Szövetkezeti malmokat kell építenünk megyéenként, hogy a kis és nagybirtokosok nyers termékeiket ott feldolgozva ipari uton értékesíthessék, hogy az áldatlan közvetítő kereskedelem létalapot elveszítse.

Hogy a kisbirtokos, aki kizárólag földjének hozadékára van utalva, ne legyen kénytelen közadótartozásainak fedezésére már a függő termékét eladni, szükséges a földadó esedékessége időpontjának október 1-ére való megállapítása.

(Vége köv.)

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délig gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

Szeptember 10. Közig. bizottság ülése.

— **Uj prépost.** A király a kultuszminiszter előterjesztésére Vágás András temesvári tábori lelkésznek a Szent Antáról nevezett lechnici címzetes prépostságot adományozta.

„Tengerszem” mosolyog reám, az is fáradt, kissé szegénylős mosolylyal, mert az új épületek ugyan csak különbek nálánál. Sok-sok szép új házat építettek. A nagyszálló van olyan, mint a „Brennerbad-Hotel”, melynek dicséretét tavaly zengtem. Nem éppen olcsó hely, de nem is olyan drága, mint sokan híresztelik. Legdrágább a szoba ára, mely 6 koronánál kezdődik, de az egész napi étel, reggeli, ebéd és vacsora nyolc korona, ami nem mondható túlzottnak, ha tekintetbe vesszük, hogy minden a legkitünőbb. Elsőrangú az új fürdő is, mely a nagyszállóval szemben épült. Uj templomot, még pedig bájos kis áhitatgerjesztő kápolnát kapott Tátrafüred. De minő csoda! Nem az öreg Olványi prépost miséznek benne, mint egykor, a régi időkben, amikor más pap nem igen misézett a fürdőközönségnek. S mégis, mintha még több hölgyet láttam volna a mai nagymisén. Hjah más az, ha egy gyémántmisés áldozár mondja a Credo-t ismét más, ha egy kerekkepű, csinos káplán áll az oltár elé. Csak a mise zenei része nem változott: az a hölgy, aki ma szólót énekelt, éppoly kevéssé emelte a hívők ájtatosságát, mint ennekélőtte tizenhat évvel.

A templom mellett közvetlenül, ott ahol régen a holtakat temették, most pompás tennisz-ground szolgál az ifjúság szórakoztatására. S míg mi bent elvegezzük az imádságunkat, a fiatal angolok vígan kiáltják: „Forteen, Fifteen”. Ki tudna rájuk haragudni, hogy oly fiatalok. S gyönyörködve nézem az ő játékuikat. Különösen az egyik pompásan ért a labdaveréshez. A másik

— **A szerbek ünnepe.** Szerb polgártársaink ünnepe a tegnapi nappal befejeződött. A tegnapi nap eseményei közül kiemelkedik még a püspök tiszteletére rendezett díszebéd, amelyen természetesen megjelent a püspök, azonkívül közéletünk előkelősége, köztük a vármegye képviselőiben dr. Vinczehid Erő m. főjegyző, dr. Perisics Zoltán polgármester, az összes hitfelekezetek papjai, Balási József főgimn. igazgató, Hadfy Döme kir. közjegyző, Végh Lajos városi ügyész stb. A lakomán az első felköszöntőt dr. Létics György püspök mondta a királynak, majd dr. Pánics Mladen a püspököt köszöntötte föl. Azután dr. Vászity Endre a zászlóanyára, Magyar Pál pápai kamarás plébános pedig a zászlóra emelte poharát. Magas színvonalu felköszöntőjében kifejtette, hogy a zászló az, amely mindnyájunkat egyesít a vallásosságban és a hazaszeretethben s hangsúlyozta, hogy a zászló legyen a hazafiasság szimbóluma. (Zajos taps.) Dr. Klein Mór főrabbi a szerb egyházi dalárdát ellette, dr. Létics püspök a hitközséget és a dalárda tagjait, majd pedig magyarul a hatóságokat köszöntötte föl. Szalay József ev. ref. lelkész a püspökre és a papságra, Sztrai György esperes szünetén a püspökre, Novákovic D. pedig Sztraiyra üritette poharát. A püspök a lakoma folyamán átment a szomszéd terembe, ahol a szerb dalárda tartott bankettet s itt Hadfy Döme kir. közjegyző köszöntötte föl Léticset. A lakoma után a szerb templom udvarán kalásztörés és népünnepe volt, este pedig a városi színházban hangverseny a 29-ik gyalogezred zenekara, a szerb egyházi dalárda, a tomesvári férfi dalárda, a verseci iparos dalegyet, a révaufalvi egyházi dalárda és a pancsovai „Venac” nevű dalárda közreműködésével. A hangversenyen, melyen a színházat zsufozásig megtöltötte a közönség, megjelent a püspök is, aki zajosan megjeleneztek. A hangverseny keretében Pánics Dániel, a nagybecskereki szerb dalárda elnöke üdvözölte a vendégeket, majd Dankulov Péter Pánics Danielt. A közönség a hangverseny egyes számait zajos tetszéssel és tapsal kísérte. Az előadás után tánc volt a kaszinó összes termeiben, amely szintén pompásan sikerült. A püspök ma a déli előtt fél 11 órakor meglátogatta a helybeli Váralja-utcai szerb templomot, ahol rövid Te deumot tartottak. Az istentisztelet után a püspök néhány látogatást tett és délután fél 5 órakor visszautazott Temesvárra.

— **Beiratások a közigazgatási tanfolyamon.** A nagybecskereki közigazgatási tanfolyamra már javában folynak a beiratások s a jelentkezők eddigi számát tekintve, ismét jól látogatott tanfolyamra van kilátás. A jelentkezési kedvet lényegesen előmozdítja az a körülmény, hogy a konvik-

szemlátomást bosszankodik. S egyszerre csak megszólal a gyengébbik angol:

— No de ilyen mazlit!

A kis angol bizony budapesti gyerek. Most pláne megbocsátunk neki. Mert akár pesti, akár vidéki gyerek, mihelyt tennizezik, angolul beszél, akár tud, akár nem. Vajjon miért?

A legérdekesebb fürdővendég kétségenkívül István főherceg, ki nagyszámu családjával egyetemben itt lakik a Grand Hotel első emeletén. Ők is rendszeren megjelennek a délutáni séta alkalmával, ahol éppoly tolakodóan bálmul rájuk a közönség, mint Darányi földmívelésügyi miniszterre, ki ismét azon fáradozik, hogy a magyar államnak megmentsen egy darab Tatrát. A miniszter társaságában sűrűn látható Várnai Imre, a komlósi kerület rokonszenves képviselője, ki szintén itt pihen ki a törvényhozás nehéz munkáját.

Azonban alkonyodik a szezon. Hiába confettiznek, egyre borul az ég, rémes szárnyakon sivit a Tátra szellője, a hőmérő leszállt 8 fokra, a foyerban már nagyban fűtenek estenkint, nap-nap után mindig több koffert visznek le a nagyszálló lépcsőjén s mindig kevesebb elegáns világos ruha látható a promenadon. Még csak néhány nap s vége az évadnak. Már mint a nyárinak. Mert az igazi, a téli csak ezután jön, miután az Engadinban meg a Tatrán azt tartják, hogy az az igazi ember, aki nemcsak nem fél a hidegtől, de fel is keresi. Legyen nekik igazuk...

Óátrafüreden Lajosnapján.

B. L.

tusi lakásadással és rendkívüli olcsó ellátással még a legszegényebb hallgatónak is lehetővé teszik a tanfolyamon való részvételt.

— **A Duna—Tisza csatorna.** Szegeden szeptember elsején a Duna—Tisza csatorna ügyében nagy értekezlet lesz az érdekelte törvényhatóságok bevonásával. Az értekezleten Torontálvármegye képviselőiben Tallián Béla v. b. t. t., biz. tag jelenik meg.

— **Szerkesztő változás.** Dr. Eisenstein Rezső perjámosi ügyvéd a napokban visszalépett a „Perjámosi Nachrichten” című német politikai lap szerkesztőségétől és Muth János nagyszentmiklósi kántor-tanító vállalta el a szerkesztői teendőket.

— **Az önkéntes tüzoltó szaktanfolyam vizsgálja.** Tegnap délelőtt tartották meg a torontálvármegyei tüzoltó-szövetség által rendezett szaktanfolyam nyilvános vizsgáját. A vizsga két részből állott: elméleti és gyakorlati vizsgából. Az elméleti résznél dr. Menczer Izidor rendőrségi orvos az első segélynyújtás felől hallgatta ki a tanfolyam látogatóit, Szabó Gyula orsz. tüzoltó-szövetségi előadó pedig a tüzoltás és tüzendészet elméleteiből examinált. Az érdekes gyakorlati vizsgából a következő főbb pontokat emelhetjük ki: szerelések 2 négyes kocsiival, egységes kocsi-fecskendőkkel, 1 négyes kocsiival, egységes billentyű mozdonynyal, gyakorlatok 2 közönséges támasztóval, 2 közönséges tető, 1 egyszerű támadás, 3 angol dugólétrával; iskolaszereles öltöz beosztással, iskolaszereles kilences beosztással, gyorszerelés és 3 féle támadás. A tanfolyam látogatói, mint a vizsgán kitűnt, nagyon szép eredményt értek el, amelynek értéke csak fokozódik, ha tekintetbe vesszük, hogy a tanfolyam csak 8 napig tartott s ez aránylag rövid idő alatt is teljes elméleti és gyakorlati képzettséget nyertek a látogatók. A tanfolyamot Szabó Gyula orsz. tüzoltó-szövetségi előadó vezette nagy körültekintéssel, kiváló gondnal s csak az ő országosan elismert szaktudása folytán lehetett ilyen szép eredményt elérni. Magáért, a tanfolyam szervezéseért és létesítéseért Stross Béla városi főjegyzőt, a torontálvármegyei tüzoltó-szövetség titkárát illeti meg a legteljesebb elismerés, aki fáradságot nem ismerő nagy buzgósággal működött a tanfolyam érdekében.

— **A mezőrendőrségi törvény revíziója.** Darányi földmívelésügyi miniszter körrendeletet intézett valamennyi törvényhatósághoz, amelyben utal arra, hogy a mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló 1894: XII. t. cikk végrehajtásánál észlelt tapasztalatok szükségessé teszik ezen törvény módosítását, miért is ennek fogantatását programjába felvette s az ennek eszközésére szükséges előmunkálatokat megindította. Mivel pedig a törvény revizionális munkálatainál azokat a tapasztalatokat, melyeket a törvényhatóságok a törvénynek végrehajtása és a gyakorlati életben nyilvánuló hatása tekintetében észleltek, figyelembe kívánja venni, felhívja a törvényhatóságokat, hogy az alispán és a főszolgabíró véleményének kikérése alapján a törvény hiányaira vonatkozólag szerzett eddigi tapasztalatairól s általában minden törvény revizionálással figyelembe veendő mozzanatról részletes és kellően megokolt jelentést, illetve javaslatot 6 hó alatt terjesszenek elő.

— **Gyilkosság az ablakon keresztül.** Nagy-kikindáról jelentik: Tegnap, kedden este 10 óra tájban Karancsev István gazdag nagykikindai paraszt háza előtt egy eddig ismeretlen kiltűtűt egyén kőszált, aki egy alkalmas pillanatban az utcáról az ablakon keresztül rálőtt Karancsevre, a ház gazdájára. A lövés halálos volt s Karancsev még csak annyit tudott mondani, hogy vincellérje régi haragosa s ő reá gyanakszik. A rendőrség szigorú vizsgálatot indított a rejtelmes ügyben.

— **Az állami emlékvásárlás.** Azoknak a méntulajdonosoknak, akik eladó emlévöiket az állami létenyésző-intézeteknek följánlították, teljes koru méneit az arra kiküldött bizottság a következő helyeken és napokon szemlélti meg s esetleg vásárolja meg: Szeptember hónap 3-án: Szentesen és Mekón, 4-én: Törökszentmiklóson, 5-én: Békéscsabán, Nagysallón és Battonyán, 6-án: Nagyváradon, 7-én: Hódmezővásárhelyen, Győrött, Pankotán, 9-én: Nagy-kikindán és Mosonban, 10-én: Sepsiszentgyörgyön, 11-én: Temesvárott és Sárvaron, 12-én: Csapon, 13-án: Zalaegerszegen és Nagybecskerekén, 14-én: Kádon, 15-én: Németbolyban és Zomborban, 17-én: Szabadkán, végre október 12-én a Tatterszállban tartandó emlékvásár alkalmával. A méntulajdonosok eladó emlévöiket bármelyik helyen elővezethetik, csupán ha Budapesten kívánják

elővezetni, kell előzetesen a Tatterszáll igazgatóságát értesíteni.

Gyermek a gépnél. Véres szerencsétlenség történt tegnapelőtt Szalay János kissodai pusztáján. Lupa Tódor, Szalay egyik bérese 9 éves Juon nevű fiával egy szecskavágó gép körül foglalatokodott, olyképpen, hogy a fiu hajította, az apa pedig — ahogy mondani szokták — etette a gépet. A gép alsó kereke szögekkel volt gerendába erősítve. Hajítás közben a fiu széles alsónadrágja beléakadt, a fiu lebukott oly szerencsétlenül, hogy az alsóteste belekerült a szecskafogaskerékbe, amely szinte kiszakította a fiu beleit. Életveszélyes állapotban szállították a temesvári kórházba, ahol a halálal vívódik.

A vásár után. Fibisről jelentik, hogy az aradi vásárról több fibisi atyafi bepálinkázva jött haza, mire összeverekedtek és Pele Dimitrie esküdőt hirtelen előrántotta revolverét és Kobilás Kenta szájába lött. A sebesültet nyomban kórházba vitték s a vizsgálatot megindították.

Büntény vagy szerencsétlenség? Rejtélyes eset tartja igazgatóságban Dolova községet, melynek nyitját szorgos kutatás dacára eddig nem sikerült kipuhatolni. Surjana és Zsiva, 30 éves, dolovai illetőségű, jómódu parasztagadát hétfőn a Dolova és Révaufalu közti úton bezuzott koponyával halva találták. Állítólag Surjanác Zsiván alaposan bepálinkázott és kaptos fővel irdult el az úton, melynek egy magasabb részén a sok eszéstől csuszamlós talajon elcsuszott és a mélyedésbe bukkott. A nyomozást erélyesen folytatják.

Veszedelemes vő. Zelinka Ferenc perjámosi fiatal garda, mulató, kötekedő ember hírében áll az egész községben. Ha kimulatta magát a kocsmában, odahaza a családját szokta bántalmazni. A mult héten is fiatal feleségét verte véresre. Mikor a menyecske apja Erling János leánya segítségére sietett, a feldühödött fiatal ember vasvillára kapva, apósára rontott és a gyámoltalan öreget úgy össze verte, hogy egy bordáját is eltörte. A duhaj vő ellen megindították az eljárást.

Színház és Irodalom.

A kolozsvári új Nemzeti Színház felavatása. Szeptember 8-ikán lesz a kolozsvári új Nemzeti Színház megnyitása. A megnyitásra meghívták Torontálvármegye törvényhatóságát is, amelyet Rónay Jenő nyug. főispán és dr. Brájjer Lajos biz. tag fognak képviselni a kolozsvári nagyszabású színházi ünnepeken.

Az Amatőr. Hazai műkedvelőinknek száma már közel százezerre rug és napról-napra növekedik. Ez óriási számból azonban aránylag csak igen kevesen válnak ki a fényképezésben való jártassággal és felvételeiknek úgy művészi felfogás, mint technikai kivitel tekintetében való magasabb színvonalával. E színvonalra törekszik felemelni hazai amatőrszereinket az ő — immár III. évfolyamában levő — kitűnően szerkesztett és pazar kivitellű lapjuk: „Az Amatőr”. Áldozatokat nem kímélve, a kezdet nagy nehézségeivel mit sem törődve halad ez útján „Az Amatőr”, mely a beküldött szép felvételeket nemcsak idehaza, de a külföldi lapokban is művészi reprodukciókban ismerteti. Minden magyar amatőrnek támogatására érdemes e szép szaklap, mely szakszerűségével főleg a kezdőknek hasznos tanácsadója. A legutóbbi szám tartalmából kiemeljük Kohlman Artur dr. szerkesztőnek a másolásról és nagyított negatívokról írt vezető cikkét, A Regener (Köln) hasznos tanácsait, melyekkel az utazgató amatőröket egy cikksorozat keretében látja el. Több szakcikk és a kezdő részére kitűnő recipék. R. Demachy (Paris) Danseuse című szép műmelléklete, Marschall János dr. (Böös) és Balogh Bálint (Galántha), Vargyassy Gyula (Sct. Gothárd), Hegedüs Nándor (Budapest) hangulatos tájképei, Gencsy Gyula százados (Nagykikinda), Oczvirk Henrik (Salgótarján) és Révész Zoltán (Budapest) ügyes zsáner képeit, melyeken kívül még számos jeles külföldi amatőrnek felvételei is tarkítják e gazdag számot. Az Amatőr előfizetési díja 3 korona 50 fillér. Kiadóhivatala Budapest, VII. Király-utca 89. amatőrfényképezőknek szívesen küld mutatószámot.

TÁVIRATOK.

A tescheni királygyakorlatok. Budapest, aug. 29. (A „Torontál” eredeti táv.) Bécsből sürgönyzik: A király ma Ischlből ideérkezett s holnap délelőtt 11 órakor Teschenbe utazik, az ottani nagygyakorlatokra. Az uralkodó délután öt órakor ér Teschenbe, ahol Frigyes főherceg fogadja a vezérkar élén. Ugyancsak holnap, de már délelőtt utazik Teschenbe

Ferenc Ferdinánd főherceg. Reggel hét órakor pedig az idegen katonai attasék utaznak Teschenbe. Itt délután hat órakor udvari ebéd lesz. Szeptember elsején kezdi meg a gyakorlatokat az első és a második hadtest. Másodikán szünet lesz, amikor a király Teschen középületeit tekint meg. 3-ikán és 4-ikén folytatják a gyakorlatokat, 5-ikén lesz pedig a megbeszélés. Ugyanaznap délután fél 2-kor a király elutazik Teschenből Bécsbe, ahová este fél 8 órakor érkezik meg. Az uralkodó a pályaudvarról egyenesen Schönbrunnba megy.

A király Csehországban.

Budapest, aug. 29. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsi jelentések szerint a király november elején háromheti tartózkodásra Prágába utazik. Ez alkalommal a felség részt vesz a Miklós hid zárókövetéti ünnepén.

Az angol király Marienbadban.

Budapest, aug. 29. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Marienbadból sürgönyzik, tegnap este Edward angol király 16 teritékü ebédet adott, melyen jelen volt Campbell Bannermann angol miniszterelnök, Haldane hadügyminiszter, Goschen vice-admirális és más előkelőségek. Holnap Szapary grófék adnak ebédet, amelyen az angol király is megjelen. A király, nem mint jelentették, Franciaországon keresztül Páris felkeresve utazik haza, hanem innen egyenesen megy Londonba.

A francia belügyminiszter Berlinben.

Budapest, aug. 29. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Berlinből sürgönyzik, Clemenceau francia belügyminiszter tegnap este negyed tíz órakor odaérkezett. A miniszter néhány napot tölt Berlinben.

A bolgár kormányválság.

Budapest, augusztus 29. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Marienbadból sürgönyzik, ma odaérkezett Petrov miniszterelnök, hogy az itt időző bolgár fejedelemnek átnyujtsa Nathovics miniszter lemondását.

Az orosz események

Budapest, augusztus 29. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Varsóból jelentik, ott a helyettes kormányzó meggyilkolása folytán valóságos ostromállapot van. Egymást érik a városban a házkutatások és letartóztatások, így tegnap éjjel több mint száz embert fogtak el. Skalon fő kormányzó, a multkori merénylet sebesültje halálos rettegésben van s le akar mondani fő kormányzói állásáról.

Budapest, augusztus 29. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Szentpétervárról sürgönyzik, pénteken a cár elnöklésével a nagyhercegek és a miniszterek tanácskozást tartanak, amelyen a reformok ügyét tárgyalják. A miniszterium békés reformokat akar, de az udvari párt ellenzi. A reformok ügye e tanácskozáson mindenestre eldőlt.

Budapest, aug. 29. (A „Torontál” ered. távirata.) A Stolypin miniszterelnök ellen elkövetett merénylet életben maradt tettesénél egy igazolványt találtak, mely Dulewitsch 25 éves rigai műegyetemi hallgató nevére szól. A merénylet tagadja nevét s az igazolványra azt mondja, hogy nem az övé.

Budapest, augusztus 29. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Helsingforsból jelentik, az orosz állami bank itteni fiókja beszüntette működését.

Szociáldemokraták és keresztényszocialisták.

Budapest, augusztus 29. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Kőszegről jelentik, az ottani szociáldemokraták népgyűlést rendeztek, a melyet a keresztényszocialisták megzavartak. Ebből véres verekedés támadt, amelyben a keresztényszocialisták két szociáldemokratát súlyosan megszurkáltak, a szociáldemokraták pedig

véresre verték a keresztényszocialisták vezérét. A harcolókat végre a csendőrség választotta szét.

Leégett község.

Budapest, augusztus 29. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Komotából sürgönyzik, Sonnenberg községben tegnap tűz ütött ki, mely az egész községet elhamvasztotta. A tűzben több ember is elpusztult. A lakosság nyomora rendkívüli.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1906 augusztus 29.
A készáruüzlet hivatalos árjegyzése.

Buza	Kilós	100 kilogr. ára		Kilós	100 kilogr. ára	
		kor.-tól	kor.-ig		kor.-tól	kor.-ig
Tiszavidéki	75	—	—	79	14.40	14.70
Pestvidéki	75	—	—	78	14.25	14.55
Bánsági	75	—	—	79	—	—
Bácskai	74	—	—	78	—	—
Szerbiai	76	—	—	79	—	—

Egyéb gabonaneműek		100 kilogr. ára			
		kor.-tól	kor.-ig		
Rozs	elsőrendű	—	—	11.70	11.80
”	középmínőségű	—	—	11.50	11.70
Árpa	takarmányáru I. r.	—	—	12.—	12.35
”	másodrendű	—	—	11.70	11.95
Köles	—	—	—	13.70	14.—
Zab	elsőrendű	—	—	13.50	13.70
”	középmínőségű	—	—	—	—
Tengeri	belföldi új	—	—	12.10	12.20
”	román vagy bolgár	—	—	—	—
”	cinquantin	—	—	—	—
Repece	káposzta	—	—	—	—

Határidő-üzlet.

Budapest, augusztus 29. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tözsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (októberre)	14.36	—
Buza (áprilisra 1907.)	14.96	—
Rozs (októberre)	12.22	—
Zab (októberre)	13.28	—
Zab (áprilisra 1907.)	13.40	—
Tengeri (szeptemberre)	11.70	—
Tengeri (májusra 1907.)	10.20	—

Dr. Brájjer Lajos távollétében a szerkesztésért felelős Somfai János.

Nyilttér.*)

Mindenütt kapható

Szaggat Kalodont

nélkülözhetetlen fogtisztító-szer,
a fogakat tisztán, fehéren és épségben tartja.

(353-42.22)

* Az e rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.
Érvényes 1906. május hó 1-től.

Érkezik:

- a) A nagybecskereki pályaudvarra:
 - Temesvár, Versecz, Zsembolyáról: délelőtt 9 óra 23 p.
 - Pancsováról: délután 5 óra 40 p.
 - Budapest—Szegebről: reggel 7 óra 20 p.; délután 5 óra 23 p.
 - Szegebről: (motorkocsi) d. e. 9 óra 47 perc.
 - Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 45 p.
- b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:
 - Zsembolyáról, Verseczről, Alibánáról és Temesvárról: este 8 óra 05 p.
 - Médosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 p.
 - Pancsováról: reggel 8 óra 27 p.
 - Zsembolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 28 p.; este 7 óra 05 p.
 - Bégaszentgyörgyről: (keskenyvágányu vonal) délután 4 ó.

Indul:

- a) A nagybecskereki pályaudvarról:
 - Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
 - Szeged—Budapestre: d. e. 10 óra 10 p.; este 6 óra 45 p.
 - Szegedre: (motorkocsi) d. u. 1 óra.
 - Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.
- b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:
 - Zsembolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 25 p.
 - Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibánra: reggel 3 óra 33 p.
 - Zsembolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 25 p.
 - Médosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 38 p.
 - Bégaszentgyörgyre: (keskenyvágányu vonal) délután 12 óra 20 perc.

Meghívó.

Az ittebei takarékpénztár részvénytársaság 1906 évi szeptember hó 12-én d. e. 9 órakor Szerbitében, az intézet helyiségében

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a t. c. részvényesek tisztelettel meghívotnak azzal, hogy az alapszabályok 20. §-a értelmében a közgyűlésen azon részvényesek bírnak szavazati joggal, kik egy vagy több részvény tulajdonosai s mint olyanok legalább egy hónappal a közgyűlés egybejövetele előtt a társaság részvénykönyvébe be lettek jegyezve s részvényeiket szelvényivel együtt legalább három nappal a közgyűlés előtt az intézetnél letették.

Tárgysorozat:

1. Egy felügyelő-bizottsági tag választása a folyó üzleti év még hátralevő tartamára.

(820-1.1)

Az igazgatóság.

1717. szám. 1906.

824-2.1

Árlejtési hirdetmény.

Bótos községe a középületek tatarozása és átalakítása tekintetében folyó évi szeptember hó 2-án délelőtt 9 órakor árlejtést tart a tanácsteremben.

Az előirányzott költség 2762 kor. 21 fillér.

Kelt Bótoson, 1906. évi augusztus hó 27-én.

Belítska,
jegyző.

Gyurísics s. k.,
bíró.

Gimnáziumi tanuló

havi 50 koronáért

teljes ellátásba

felvétetik.

Cím a kiadóhivatalban.

(818-2.2)

Szülők figyelmébe!

Kisebb iskolás urileányt teljes ellátásra elfogadok.

Cím a kiadóhivatalban.

(822-3.1)

Két

butorozott szoba

kiadó

Deák Ferenc-utca 7. sz. a.

(715-x.35)

2237/II. szám 1906.

823-3.1

Hirdetmény.

Torontálvármegye közigazgatási bizottsága 1906. évi augusztus hó 13-án kelt 3777/kbgy. számú határozatával a valkányzentai törvh. közut 7-8 km. szakaszán levő bo' tozott téglahid helyreállítását 2914 kor. 92 fillér összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálat fogamatossá-sának biztosítása céljából az 1906. évi szeptember hó 10-ik napjának d. e. 11 órájára a nagybecskereki m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó s a részletes feltételekben előirt 5%-nyi banatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annnyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban naponkint megtekinthetők.

Kelt Nagybecskereken, 1906. évi aug. hó 27-én.

M. kir. államépítészeti hivatal.

A hivatal főnöke helyett:

Fuchs István,
kir. főmérnök.

FELTÜNŐ UJDONSÁG.**Delice**

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szihat.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY

(48-104.68)

Használt**boroshordók**

megvételre kerestetnek.

(761-x.17)

Cím a kiadóhivatalban.

HIRDETÉSEK

felvétetnek a

„TORONTÁL” KIADÓHIVATALÁBAN.